

Štěpán, Ludvík

Aktuální slovakistika a její kontexty

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 2005, vol. 54, iss. X8, pp. 229-

ISBN 80-210-3691-5

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103292>

Access Date: 05. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Abramovovy tetralogie *Bratři a sestry* z pera slovenské autorky I. Branské. Při analýze poetiky tvrdé prózy Jeleny Tarasovové se A. Musílková spojila se svou školitelkou M. Zadražilovou. Na jejich odkazy ke světové romantice (E. A. Poe) navazuje příspěvek T. Krčálové, věnovaný drammatizaci Gogolovy povídky *Vjz* z pera Niny Sadur, v níž se ústřední postavou a nositelkou názvu stává vědma Pannočka. Zájem o díla vzbuzující zájem recipientů vedl autorku posledního příspěvku N. Volkovou k analýze úspěšné představitelky soudobého ruského detektivního románu Alexandry Marininy, kterou srovnává s Agathou Christie a Georgem Simenonem i s poetikou postmoderní prózy, aby pak v závěru mohla konstatovat, že literární výpůjčky se v současné době

staly běžnou praxí nejen elitní, ale i masové literatury. Jako příloha zajímavého sborníku je připojena studie Tomáše Liptáka *Žena na ruském a sovětském politickém plakátu (1914-1942)*, analyzující ideologicky podmíněné posuny v estetice neméně masového umění, jakým je plakát. Dát publikační možnosti mladým nadějným badatelům je podmínkou pro podchycení jejich zájmu. S úspěchem to dělají na Ostravské univerzitě, kde každoročně pořádají přehlídky studentských prací. Publikační možnosti mají i doktorandi a studenti brněnské divadelní vědy. Pražský sborník je dokladem toho, že i v dnešní době ekonomického tlaku lze nalézt podporu a prostor, kde se mohou uplatnit mladé talenty.

Današe Kšicová

AKTUÁLNÍ SLOVAKISTIKA A JEJÍ KONTEXTY

Pod záštitou ministra kultury SR R. Chmela, velvyslance SR v ČR L. Balleka, rektora MU P. Fialy a děkana FF MU J. Pavlíka se počátkem prosince uskutečnila v Brně již sedmá česko-slovenská konference s námětem Aktuální slovakistika a její kontexty. Pořádaly ji Ústav slavistiky FF MU, Slavistická společnost Franka Wollmana a Středoevropské centrum slovanských studií ve spolupráci s dalšími institucemi. Úvodní blok jednání měl specifický charakter. Zaznělo na něm zhodnocení díla slovenského spisovatele Ladislava Ťažkého (A. Červenák), který pak hovořil o svém životě a díle. V tomto bloku

Andrej Červenák ještě pojednal o obrazu slovenské literární vědy posledního desetiletí na příkladu edice *Život* a dielo a Pavol Žigo přednesl referát Od desktpicie k explanácii v slovakistike. Další bloky konference se zabývaly otázkami teorie textu, translatoí, různými jazykovými aspekty slovenštiny jako takové a různých literárních textů, slovenskou literaturou v Praze a Čechách, slovakistikou na Ukrajině a v Maďarsku, různými konkrétními autory a díly (V. Chaloupecký, M. Urban, P. Janik, P. Miller ad.). Obraz brněnské konference zachytil (jako už tradičně) sborník příspěvků.

Ludvík Štěpán

PROBLÉM REPREZENTACE, SPEKULACE A ROZPĚTÍ

Konferenční sborníky jsou vždy trochu nebezpečné tím, že shromažďují často disparátní studie a netvoří samy o sobě kompaktní a současně myšlenkově výbojný celek – to však o tomto sborníku skoro neplatí. Je tu především jednota tematická, tj. výlučná koncentrace na současnou slovenskou literaturu, ale i jednota, jak se dnes říká, diskurzivní, tedy přístupová, metodická.

Sborník *K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry 90. rokov 20. storočia* (Zborník materiálů z vedeckého seminára s medzinárodnou účasťou, konaného v dňoch 22.–23. mája 2002 v Prešove. Vedecký redaktor: Ján Sobol, výkonná redaktorka: Marta Součková. Náuka, Prešov 2004) uvádí práce Tibora Žilky *Postmodernismus v slovenskej próze*. Znovu si tu uvědomuji, jak je někdy těžké označit něco jako ryze postmoderní rys. Klíčem

k tomu je, podle mého soudu, spíše sebereflexe, uvědomělost postupů než nějaký objektivní, změřitelný rys anebo, jinak řečeno, souhra řady faktorů, jež pak úhmem vytvářejí vskutku novou kvalitu (vědecké poznatky, brilantní příběh, prolinání fikce a non-fikce, autentický pocit). Eleonóra Krčméryová píše o prozaické (de)generaci: uvádí mj. text M. Kopcsaye, P. Maczovszského, J. Litváka apod. Marta Součková zkoumá komunikativnost slovenské prózy 90. let minulého století a ukazuje na její složitost (polyfonie, sémantická redukce a fragmetarizace), ale současně estetickou účinnost. Anton a Silvia Pokrivčáková zkoumají axiologii v prózách Petra Pišt'anka („dehonestující“ písanie); perfektní je analýza textu Jany Bodnárové Kozoroh z pera Vlery Žemberové, která srovnává prózu a výtvarnou předlohu Maxe Ernsta. Mám trochu potíže s textem Martiny Petříkové *Od*